

Τι θέλει η Black Friday από τη ζωή μας;

Ακούσατε, ακούσατε! Black Friday την Παρασκευή 24/11/17 στην Ξάνθη!

Χαμός θα γίνει πάλι έξω από το Public. Ίσως και έξω από άλλα μαγαζιά. Άλλωστε κάθε επιχειρηματίας θέλει να αυξήσει τις πωλήσεις του. Βέβαια οι υπάλληλοι του κάθε επιχειρηματία, που θα είναι υποχρεωμένοι να ανεχτούν ορδές «αλλοφρόνων» καταναλωτών παρασκευιάτικα είναι αυτοί που θα σηκώσουν και πάλι το βάρος της θεσμοποιημένης αντεργατικής πολιτικής του ελληνικού κράτους και των ντόπιων αφεντικών.

Γιατί Black Friday?

Η Black Friday είναι αμερικάνικο «έθιμο», σύμφωνα με το οποίο την τελευταία Παρασκευή του Νοέμβρη (μια μέρα μετά την αμερικάνικη γιορτή των Ευχαριστιών), μεγάλα μαγαζιά λιανεμπορίου κάνουν «τρελές» εκπτώσεις, του τύπου 70-80%, για να αγοράσει ο κόσμος πράγματα για τις Χριστουγεννιάτικες γιορτές. Η ιστορία με τη Μαύρη Παρασκευή ξεκίνησε στην Αμερική από τη δεκαετία του 1950, αλλά την τελευταία δεκαετία η κατάσταση έχει ξεπεράσει τα ως τώρα γνωστά όρια, με τεράστια καταστήματα να ανοίγουν στις 4 τα ξημερώματα, με εξαχρεωμένους καταναλωτές να στρατοπεδεύουν από την προηγούμενη μέρα έξω από τις κλειδωμένες τζαμαρίες για να πιάσουν σειρά, με 10 νεκρούς και περισσότερους από 100 τραυματίες (εμποροϋπάλληλοι και καταναλωτές που ποδοπατήθηκαν μέχρι θανάτου, αλληλομαχαιρώθηκαν για μια προσφορά, χτυπήθηκαν από οχήματα) μέσα στη δεκαετία 2006-2016.

Δεν είναι, όμως, το θέμα μας εδώ, ούτε η πλήρης εμπορευματοποίηση των χριστιανικών θρησκευτικών ή/και εορταστικών περιόδων, ούτε η παράθεση της ιστορίας της φράσης. Αντιθέτως, αυτό που μας καίει, ως κομμάτι του νεοπρολεταριάτου αυτής της χώρας, είναι το ξεζούμισμα του σύγχρονου εμποροϋπαλλήλου, μιας χαρακτηριστικής φιγούρας νεοπρολετάριου με ακόμα μια αφορμή. Οι σύγχρονοι εργάτες στις αποθήκες, στα μαγαζιά και στις μεταφορές (αναφέροντας αποκλειστικά τον τριτογενή τομέα... που να φτάσουμε και στα ορυχεία της Αφρικής ή στα εργοστάσια της Κίνας, όπου εξάγονται οι πρώτες ύλες και κατασκευάζονται τα κάθε είδους προϊόντα που φτάνουν στα ράφια των μαγαζιών) στην Ελλάδα έχουν να αντιμετωπίσουν τη δουλειά τις Κυριακές, τις Λευκές Νύχτες, τις Μαύρες Παρασκευές.

Το 2015 ήταν η πρώτη χρονιά που πολυκαταστήματα κολοσσοί στην Αθήνα, χωρίς τυμπανοκρουσίες εφάρμοσαν τη Μαύρη Παρασκευή. Πέρυσι όμως η αλυσίδα καταστημάτων Public σέρβιρε τη Μαύρη Παρασκευή σα μια γιορτή αγορών. Τα ίδια Public που δίνουν μισθούς ψίχουλα στους υπαλλήλους τους, τους εξαναγκάζουν σε πολύωρη ορθοστασία, επιβλέπουν κάθε τους κίνηση και εφαρμόζουν κάθε νέα αντεργατική νομοθεσία με ιδιαίτερη ζέση.

Σκέψου ως εργαζόμενος. Όχι σαν καταναλωτής!

Η εντατικοποίηση, ο ολοένα μεγαλύτερος φόρτος εργασίας, ο ολοένα και πιο πετσοκομένος μισθός, η όλο και με χειρότερους όρους ασφάλιση, η σύνταξη να ξεμακραίνει όλο και περισσότερο φτάνοντας στα μακρινά γηρατειά μας, οι ελεύθερες ώρες και μέρες μας να είναι όλο και λιγότερες, οι άδειές μας όλο και μικρότερες.

Αυτή είναι η σύγχρονη πραγματικότητα του νεοπρολετάριου σήμερα στην Ελλάδα. Τα αφεντικά μας, είτε είναι μεγάλα και «υπερεθνικά», είτε μικρότερα και ντόπια, έχουν ένα κύριο και κεντρικό στόχο. Το οικονομικό κέρδος. Και τις ευθύνες γι' αυτό θα τις φορτώσουν στις πλάτες μας. Εμείς είμαστε που θα δουλεύουμε όλο και περισσότερο και όλο με λιγότερες απολαβές για να καταφέρει το αφεντικό «να τη βγάλει στην κρίση».

Οι κάθε είδους “θεσμοί” φρενήρους κατανάλωσης, όπως είναι οι Κυριακές με καταστήματα ανοιχτά, οι Λευκές Νύχτες και οι Μαύρες Παρασκευές, είναι στρατηγικός σχεδιασμός των πολύ μεγάλων αφεντικών που κάνουν κουμάντο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στον ΟΟΣΑ, στο ΔΝΤ, στην Ελλάδα και σε κάθε καπιταλιστικό κράτος ή ένωση κρατών ή συμβουλευτικό

όργανο κρατών. Είναι η μέθοδος που έχουν ακολουθήσει για το προσπέρασμα της καπιταλιστικής κρίσης. Να μειώσουν όσο γίνεται το εργατικό κόστος. Όσο το δυνατόν περισσότερη δουλειά με όσο το δυνατόν μικρότερο μισθό και παροχές (ασφάλιση, συντάξιμες αποδοχές, «δημόσια» περίθαλψη, εκπαίδευση, υπηρεσίες κοινής ωφέλειας κ.λπ.).

Ταυτόχρονα, τα μικρά μας αφεντικά αρπάζονται από το καράβι της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης μπας και μπορέσουν να σώσουν την επιχείρησή τους, μέσα σε έναν ανταγωνισμό που τους συνθίζει και απειλεί να τους κάνει προλετάριους. Να ξάσουν το μαγαζί τους και να ψάχνουν για δουλειά στο μαγαζί κάποιου άλλου.

Εμείς, οι νεοπρολετάριοι του κόσμου αυτού είμαστε ο στρατός που εκμεταλλεύονται τα κάθε είδους αφεντικά μας για να πετύχουν το στόχο τους. Για να διατηρήσουν τα κέρδη τους ή και να τα αυξήσουν, για να διατηρήσουν την επιχείρησή τους, είναι διατεθειμένοι να μας πιούνε το αίμα. Οι μνημονιακές νομοθεσίες, που νομιμοποίησαν τη μαύρη εργασία χρόνων που βασίλευε στο περιθώριο της επίσημης εργασιακής νομοθεσίας, το προβλέπουν κανονικότατα.

Ταυτόχρονα, όμως, είμαστε και καταναλωτές. Και ενώ όταν το δικό μας αφεντικό μάς εκμεταλλεύεται δίχως αύριο εμείς αγανακτούμε, σκάμε, θρίζουμε και προσπαθούμε να αντισταθούμε, την ίδια στιγμή πάμε για ψώνια τις Κυριακές, τις Λευκές Νύχτες και τις Μαύρες Παρασκευές χωρίς να σκεφτόμαστε ότι απέναντί μας έχουμε έναν άνθρωπο της τάξης μας, έναν εργαζόμενο σαν και εμάς που αυτήν την ώρα θα ήθελε να είναι με την οικογένειά του ή τους φίλους του και όχι να προσπαθεί να φέρει εις πέρας μια απάνθρωπη και κακοπληρωμένη βάρδια.

Θα πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι η αλληλεγγύη είναι όπλο των εργατών!

Οι δυσκολίες της καθημερινότητας δεν είναι δικαιολογία

Η καθημερινότητα είναι που μας φέρνει μπρος σε διλλήματα, στα οποία καλούμαστε να απαντήσουμε ως άνθρωποι της τάξης μας και όχι ως κανίβαλοι που το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι η προσωπική και οικογενειακή ευημερία, ποδοπατώντας όποιον βρούμε εύκαιρο στο δρόμο μας. Αυτή η τακτική της προσωπικής καβάτζας, του «ωχαδερφισμού» και της ευκαιρίας που πρέπει να αρπαχτεί τώρα δεν μας έφερε και τόσο καλά αποτελέσματα απ' ότι βλέπουμε γύρω μας.

Είναι αλήθεια ότι όταν δουλεύεις όλη μέρα κάθε μέρα, είναι μεγάλη διευκόλυνση να ανοίγουν τα σούπερ μάρκετ και τις Κυριακές. Όταν ο μισθός σου δε φτάνει για πολλές μικρές απολαύσεις είναι ωραίο να γίνεται μια Λευκή Νύχτα που ο Δήμος προσφέρει τζάμπα πανηγυράκι και τα καταστήματα κάνουν καμιά έκπτωση. Όταν πλέον δεν παίρνεις χριστουγεννιάτικο δώρο είναι Βοηθητικό να υπάρχει η Μαύρη Παρασκευή για να πάρεις πολύ φθηνά το κάτι παραπάνω σα δώρο για σένα και για τους δικούς σου.

Αλλά αυτή η λογική είναι κοντόφθαλμη και τελικά καταστροφική. Το μόνο στο οποίο έχουν να στηριχτούν οι εργαζόμενοι είναι οι υπόλοιποι εργαζόμενοι. Αυτοί και αυτές που ζουν την ίδια συνθήκη, που βιώνουν στο πετσί τους τι θα πει εργασιακή εκμετάλλευση. Μπορεί να ενσαρκώνουμε αναγκαστικά και το ρόλο του εργαζόμενου και το ρόλο του καταναλωτή, αλλά η θέση από την οποία βλέπουμε τον κόσμο και ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούμε στην καθημερινότητά μας είναι δικιά μας επιλογή. Και η επιλογή της θέσης του καταναλωτή είναι σύμπραξη με τα αφεντικά μας και προώθηση των δικών τους συμφερόντων έναντι των δικών μας.

Η στάση που λέει ότι έτσι κι αλλιώς ανοίγουν αυτά τα καταστήματα τις Παρασκευές ή ότι τα φαγάδικα ανοίγουν Κυριακές, γιατί να μην ανοίγουν και τα άλλα μαγαζιά είναι ηττοπαθής και ευθυνόφοβη. Ποτέ στην ιστορία δε δούλεψαν οι ταξικοί αγώνες με το σύνθημα «ή όλα ή τίποτα εδώ και τώρα». Αυτή η λογική είναι Βούτυρο στο ψωμί των αφεντικών μας και του πολιτικού του προσωπικού. Ας καταφέρουμε να οργανώσουμε επιτυχείς αντιστάσεις στην κατάργηση της γενικής κυριακάτικης αργίας, στις κάθε είδους αντεργατικές φιέστες των μαύρων Παρασκευών και των λευκών νυχτών και μέσα στις ίδιες διαδικασίες θα εισάγουμε

και τα προτάγματα για εξάπλωση της κυριακάτικης αργίας σε όλους τους κλάδους ή μείωση του απογευματινού ωραρίου των καταστημάτων.

Πριν 13 χρόνια τα σούπερ μάρκετ λειτουργούσαν με ωράριο καταστημάτων. Η ταξική αλληλεγγύη νικήθηκε από τις επίπλαστες καταναλωτικές ανάγκες και πλέον κανείς μας δε θυμάται εκείνη τη συνθήκη, όταν δεν είχαμε ανάγκη να πάμε να ψωνίσουμε Τετάρτη στις 9 το βράδυ. Σήμερα αρχίζει να γίνεται κανονικότητα το άνοιγμα κάποιων καταστημάτων τις Κυριακές. Το να προτάσσουμε σήμερα την «ανάγκη» μας να πάμε να αγοράσουμε κάτι-τις μια Κυριακή είναι ένα φέμα που λέμε τόσο στους εαυτούς όσο και στους γύρω μας.

Η αλήθεια είναι ότι βολεύομαστε σε μια συνθήκη που μας θέλει άβουλους καταναλωτές που συναινούν στην καταστρατήγηση του ίδιων μας των δικαιωμάτων σε αργία και ξεκούραση.

Σήμερα αρχίζει να γίνεται κανονικότητα το άνοιγμα κάποιων καταστημάτων τις Κυριακές. Το να προτάσσουμε σήμερα την «ανάγκη» μας να πάμε να αγοράσουμε κάτι-τις μια Κυριακή είναι ένα φέμα που λέμε τόσο στους εαυτούς όσο και στους γύρω μας. Η αλήθεια είναι ότι

βολεύομαστε σε μια συνθήκη που μας θέλει άβουλους καταναλωτές που συναινούν στην καταστρατήγηση του ίδιων μας των δικαιωμάτων σε αργία και ξεκούραση.

Τα μικρά καταστήματα δεν κερδίζουν και πολλά, αλλά δεν ορίζουν αυτά το παιχνίδι.

Πέρυσι, Μαύρη Παρασκευή είχε κυρίως στα Public. Εκεί μαζεύτηκε μια μικρή ουρά καταναλωτών έξω από το κατάστημα και τα τοπικά μίντια έτρεξαν να εκμεταλλευτούν την εικόνα αναπαράγοντας με το συνηθισμένο τρόπο τους εικόνες-αντιγραφή από την πρωτεύουσα. Τα μικρότερα καταστήματα ξανθιώτων επιχειρηματιών δεν άνοιξαν. Ο πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου είπε στα μίντια ότι για τους μικρούς και μεσαίους ξανθιώτες επιχειρηματίες δεν έχει διαφορά μια Παρασκευή που θα κάνουν μεγάλες εκπτώσεις. Και είναι αλήθεια.

Όλοι οι μαγαζάτορες βέβαια θέλουν κέρδος. Άλλα το κέρδος δε δουλεύει το ίδιο για όλους. Ο κάθε Μίλκογλου δεν μπορεί να κάνει 80% εκπτώσεις που μπορούν να κάνουν μεγάλα μαγαζιά όπως τα Public και τα Stradivarius. Δεν έχει ένα τεράστιο στοκ ώστε να πουλήσει χιλιάδες και χιλιάδες κομμάτια σε τιμή κοντά στο κόστος χονδρικής, που όλα μαζί όμως δημιουργούν ένα αξιόλογο κέρδος. Δεν μπορεί να διαφημιστεί όπως ο Κωτσόβολος για μια βδομάδα πριν τη Μαύρη Παρασκευή. Δεν έχει τις εγκαταστάσεις στις οποίες μπορούν να συρρεύσουν τα πλήθη των καταναλωτών για να αρπάζουν τις ευκαιρίες που προσφέρει. Το

να ανοίξει το μαγαζί του ακόμα μια μέρα (την Παρασκευή υποτίθεται ότι η αγορά της Ξάνθης είναι κλειστή, πράγμα που όσο περνούν τα χρόνια αλλάζει εκ των πραγμάτων), δε θα του αποφέρει και ιδιαίτερο κέρδος (ίσως και καθόλου). Γι αυτό ο Εμπορικός Σύλλογος πέρυσι, διά στόματος του προέδρου του, κριτίκαρε και ειρωνεύτηκε τη Μαύρη Παρασκευή λέγοντας ότι «για μας κάθε μέρα Μαύρη Παρασκευή είναι».

Αν δεν αγωνιστούμε εμείς για τη ζωή μας, δε θα το κάνεις στο όνομά μας

Όσο δε βάζουμε αναχώματα εμείς οι εργαζόμενοι στη Μαύρη Παρασκευή και σε κάθε «θεσμό» εργασιακής υπερεκμετάλλευσης, θα αρχίσουν να ανοίγουν και οι μικροί μαγαζάτορες τις Μαύρες Παρασκευές διαφημίζοντας τις εκπτωσούλες που και αυτοί μπορούν να κάνουν. Όπως πολύ καλά βλέπουμε (αν δεν το παίζουμε ηθελημένα τυφλοί) όλοι και περισσότερα μαγαζιά ανοίγουν τις Κυριακές που δουλεύει διά νόμου η αγορά. Ο Εμπορικός Σύλλογος έκανε τον καμπόσο σε πρώτη φάση διακηρύσσοντας ότι δε θα ανοίξει τα μαγαζιά του σε αντίθεση με τις αλυσίδες και τα υπερκαταστήματα, προσπαθώντας να μας πείσει ότι «εμείς οι ξανθιώτες πρέπει να αλληλοϋποστηρίζομαστε» (λες και οι διευθυντές των καταστημάτων αλυσίδων και οι ιδιοκτήτες των franchise δεν είναι δικά μας ξανθιώτικα παιδιά). Σε δεύτερη φάση έκανε τουμπεκί ψιλοκομμένο και πλέον σιγά-σιγά ανοίγουν όλοι ο ένας

μετά τον άλλο. Μετά τις 11 που κλείνει η εκκλησία Βέβαια.

Το ίδιο θα γίνει και με τις Μαύρες Παρασκευές. Θα ανοίγουν τα μικρότερα μαγαζιά γύρω από τα μεγάλα μπας και τσιμπήσουν κανέναν πελάτη από απέναντι, μέχρι να ανοίγουν όσοι περισσότεροι μπορούν, δηλαδή όλοι όσοι θα επιζήσουν του ανταγωνισμού. Και όλη αυτή η προσπάθεια των αφεντικών να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό θα βασιστεί στις δικές μας πλάτες, στις δικές μας προσπάθειες, στα δικά μας κλεμμένα μεροκάματα και ένσημα, στις δικά μας κλεμμένα βράδια και στις δικές μας κλεμμένες Κυριακές. Γιατί τα αφεντικά μας κινούνται αποκλειστικά με βάση το στενό (και κοντόφθαλμο) οικονομικό τους συμφέρον. Δεν πρόκειται ούτε να πειθαρχήσουν στις αποφάσεις του οργάνου τους αν δουν ότι δεν τους συμφέρει προσωπικά ούτε το ίδιο το όργανο πρόκειται να τιμήσει τις προηγούμενες θέσεις και δηλώσεις του εφόσον δει ότι δε συμφέρει.

Ο μόνος που μπορεί να υπερασπιστεί τα δικά μας συμφέροντα είμαστε εμείς οι ίδιοι. Και τα δικά μας συμφέροντα λένε ότι δε θέλουμε να δουλεύουμε παραπάνω για τα ίδια ή και για λιγότερα λεφτά. Αντιθέτως αντιλαμβανόμαστε ότι η παραγωγικότητά μας όσο περνούν τα χρόνια αυξάνεται. Είμαστε όλοι και πιο ειδικευμένοι στη δουλειά μας, η κάθε είδους εργασία μας είναι όλοι και περισσότερο υποστηριζόμενη από την τεχνολογία, φέρνουμε εις πέρας όλο και περισσότερη δουλειά στον ίδιο χρόνο. Αντικειμενικά θα έπρεπε να πληρωνόμαστε περισσότερα και να δουλεύουμε λιγότερο. Και όμως συμβαίνει το αντίθετο. Και ο λόγος είναι ότι έχουμε αυτοβούλως δεθεί στο άρμα των αφεντικών μας και βλέπουμε τον κόσμο μέσα από τα δικά τους μάτια και από τη δικιά τους σκοπιά, η οποία δείχνει ότι πρέπει να μας στύψουν όλο και περισσότερο. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι για να μπορούν οι μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων να κάνουν τόσο μεγάλες εκπώσεις περιμένοντας να πουλήσουν χιλιάδες κομμάτια ώστε να πετύχουν αξιόλογο κέρδος, στηρίζονται στις πενιχρές μας απολαβές.

Όσο λοιπόν κάνουμε πλάτες στα αφεντικά μας και ακολουθούμε τη δικιά τους ατζέντα απέναντι στην κρίση, τόσο πιο χαμένοι θα βγαίνουμε.

Από τη θέση του εργαζόμενου οφείλουμε να οργανωνόμαστε στο μαγαζί, στον κλάδο, στην πόλη, πανελλαδικά ενάντια στην ασυδοσία των αφεντικών μας και στη σχέση εκμετάλλευσης που μας συνδέει με αυτά. Μέσα από επιτροπές εργαζομένων, από πρωτοβάθμια σωματεία, με οργανωμένες παρεμβάσεις στα κλαδικά σωματεία και στα εργατικά κέντρα. Από τη θέση του καταναλωτή οφείλουμε να δείχνουμε την ελάχιστη αξιοπρέπεια, βλέποντας στον εμποροϋπάλληλο τον εαυτό μας και να μην τρέχουμε αλαφιασμένοι να αγοράσουμε την οποιαδήποτε ντεμέκ μεγάλη ευκαιρία «που τόσο χρειαζόμασταν» αλλά δεν το ξέραμε.

Ούτε στο χωριό μας είχαμε Black Friday ούτε και στην πόλη μας θέλουμε να έχουμε

Είναι ταξικό μας χρέος λοιπόν να αντιστεκόμαστε σ' αυτή τη λαίλαπα αντεργατικών ρυθμίσεων που ακούει σε ονόματα όπως «κυριακάτικη αγορά», «λευκή νύχτα», «μαύρη παρασκευή». Γιατί είναι προς το συλλογικό ταξικό μας συμφέρον να δουλεύουμε λιγότερο και να αμειβόμαστε περισσότερο. Είναι και η μόνη ρεαλιστική λύση για να γίνουν καλύτερες οι ζωές μας. Δεν πρέπει να έχουμε καμιά διάθεση να κάνουμε «ρεάλ πολιτίκ» με τους όρους της αστικής τάξης και των ρουφιάνων της, είτε λέγονται πολιτικοί είτε δημοσιογράφοι. Αυτό που μας λείπει είναι η δικιά μας ρεαλιστική πολιτική ατζέντα που να στοχεύει στην πολιτική οργάνωση του νεοπρολεταριάτου και την ανατίμηση της εργατικής μας δύναμης.

Η μαύρη Παρασκευή δεν είναι γιορτή, είναι καφρίλα εργοδοτική

Οργάνωση και αντίσταση στους χώρους της δουλειάς, των αφεντικών να σπάσει ο τσαμπουκάς

Black Friday και πράσιν' άλογα

